

Veendam, Museumplein

QuickScan

JM ecologie b.v., 2021

QuickScan Veendam, Museumplein

Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming

Rapportnummer

R21.248

Status

1.0 (definitief)

Datum

14-12-2021

Opdrachtgever

Rho Adviseurs
Druifstreek 72-C
8911 LH Leeuwarden

Auteur

Stef Kooijman & Corine Bos

Controle

Henri Zomer

Voorpagina

Overzicht plangebied

Te citeren als

Kooijman, S. 2021. QuickScan Veendam, Museumplein; Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming. Rapport R21.248 JM ecologie b.v., Gorredijk.

JM ecologie b.v.

Leitswei 12
8401 CL Gorredijk

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Globale ligging	2
1.3	Structuur natuurwetgeving in Nederland	3
1.4	Scope van de QuickScan	4
1.5	Werkwijze	5
2	Beschrijving locatie en ingreep	6
2.1	Locatie	6
2.2	Ingreep	8
3	Resultaten veldbezoek en bureaustudie	10
3.1	Vogels	10
3.2	Vleermuizen	11
3.3	Overige zoogdieren	12
3.4	Dagvlinders	13
3.5	Libellen	13
3.6	Overige fauna	13
3.7	Vaatplanten	14
4	Effecten en gevolgen	15
4.1	Overzicht beschermde soorten	15
4.2	Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna	15
5	Mitigerende maatregelen	17
5.1	Algemene broedvogels; mitigatie	17
5.2	Vleermuizen; nader onderzoek en mitigatie	18
6	Conclusie	19
	Geraadpleegde bronnen	20

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Rho Adviseurs heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd in Veendam, gemeente Veendam, provincie Groningen. De opdrachtgever is voornemens om het leegstaande kantoorpand aan Museumplein 34 te slopen en hiervoor in de plaats 36 nieuwe appartementen te realiseren.

1.2 Globale ligging

Het plangebied is gelegen in het centrum van het dorp Veendam. Veendam ligt ten zuidoosten van Groningen en ten noordoosten van Assen. De omgeving bestaat uit woonhuizen, bedrijfsgebouwen, parkeerplaatsen en doorgaande wegen. De globale ligging van het plangebied is weergegeven in afbeelding 1.1.

Afbeelding 1.1. Globale ligging van het plangebied (rode stip) (Bron achtergrond: Esri).

1.3 Structuur natuurwetgeving in Nederland

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, de bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wet natuurbescherming, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Dit betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving. Na de decentralisatie (2017) zijn enkele provincies andere namen gaan voeren voor de NNN.

Decentralisatie

Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de provincies. Het Rijk behoudt echter het bevoegd gezag en de verantwoordelijkheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals bijvoorbeeld hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij en bijvoorbeeld activiteiten Koninklijk Huis.

Soortbescherming

In de Wet natuurbescherming is soortbescherming opgedeeld in categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het gaat om de volgende categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal aangewezen vogelsoorten, indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt.

In aanvulling op de Vogelrichtlijn, geldt er voor een aantal vogelsoorten die jaarlijks naar hetzelfde nest terugkeren een jaarrond bescherming van de nesten. De meeste provincies en het Rijk hanteren de "Lijst met jaarrond beschermde nesten 2012". Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5). Voor deze laatste categorie geldt alleen een jaarrond beschermde status indien ecologisch zwaarwegende omstandigheden dat rechtvaardigen. In de provincies Overijssel, Flevoland en Limburg geldt een aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten, waarin een andere categorisering is aangebracht.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden.

Daarnaast geldt er een verbod om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren en opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het project-voornemen een of enkele gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie.

1.4 Scope van de QuickScan

Deze QuickScan is opgesteld om de ecologische waarden van het plangebied te bepalen, en de, ten gevolge van de geplande werkzaamheden, eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming (Wnb) in kaart te brengen, waaruit een advies zal volgen over hoe te handelen volgens deze wet.

Er wordt in deze QuickScan niet ingegaan op raakvlakken met de gebiedsbescherming (Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland en overige provinciaal beschermde gebieden) en bescherming Houtopstanden.

Een initiatiefnemer is, vanuit de natuurwetgeving, bij ruimtelijke ingrepen (maar ook maatregelen en activiteiten) verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied, zodat hiermee rekening kan worden gehouden. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb).

De natuur is onvoorspelbaar. Het veldbezoek beschrijft een momentopname. Indien de periode tussen veldbezoek en de geplande werkzaamheden meerdere jaren wordt, dient overwogen te worden een herhaald veldbezoek te laten uitvoeren, hetgeen mogelijk tot gevolg heeft dat de QuickScan wordt herzien.

1.5 Werkwijze

Bureaustudie

Voorafgaand aan het veldbezoek wordt de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten onderzocht door het raadplegen van online- en fysieke atlanten en databases, zoals bijvoorbeeld de NDFF. Het doel van de bureaustudie is het inschatten van de ligging van het projectgebied, de aanwezige habitattypes en de bekende beschermde soorten, alsmede het verkrijgen van inzicht in de kans dat beschermde soorten in een projectgebied aanwezig kunnen zijn.

Veldbezoek

Het veldbezoek is afgelegd door ecologen Corine Bos en Stef Kooijman van JM ecologie b.v. op 1 december 2021. Het bezoek is uitgevoerd van 12:00 tot 13:00 uur, bij 8°C en 5 Bft, op een regenachtige en stormachtige dag. Het doel van het veldbezoek is het inschatten van de aanwezige habitattypes en het verkrijgen van inzicht in het plangebied.

Maatregel(en) en effecten

De derde stap is de beschrijving van de geplande maatregelen en de omstandigheden (planning, methode) waarin deze uitgevoerd gaat worden. Tezamen met het veldbezoek en de bureaustudie kunnen hieruit eventuele strijdigheden van de plannen met de betreffende natuurwetgeving opgespoord worden, en kunnen eventuele kennishiaten benoemd worden. Hieraan worden conclusies verbonden en hieruit zal duidelijkheid ontstaan over de eventuele noodzaak tot het nemen van vervolgstappen, met als doel de wijziging conform de huidige Wet natuurbescherming te laten plaatvinden.

2 Beschrijving locatie en ingreep

2.1 Locatie

Het plangebied is gelegen in het centrum van het dorp Veendam, gemeente Veendam, provincie Groningen. Het betreft een pand waar voorheen Rabobank Stad en Midden Groningen in gevestigd was, aan het Museumplein 34 (afbeelding 2.1). Aan de achterzijde van het pand bevindt zich een parkeerterrein voor verschillende bedrijven. Ten oosten van het plangebied bevinden zich een woonwijk met een watergang. Ten westen bevindt zich een brede straat richting het Veenkoloniaal Museum. Ten noorden bevindt zich het hertenkamp met een watergang en bomen.

Het plangebied bestaat uit een kantoorpand met parkeerplaatsen aan de achterzijde. Het pand heeft een plat dak, bedekt met dakleer, en is gebouwd met bakstenen. Het pand bestaat uit twee verdiepingen met meerdere kantoorruimtes en een zolder. Er ligt overal vloerbedekking en het plafond is een systeemplafond. Aan de noordzijde van het pand bevindt zich struikgewas. Aan de achterzijde, op de parkeerplaatsen, bevindt zich een elektriciteitshuisje. Afbeeldingen 2.2-2.13 geven een impressie van het kantoorpand en de omgeving.

Afbeelding 2.1. Begrenzing van het plangebied (rood kader) (Bron achtergrond: Esri).

Afbeelding 2.2. Buitenzijde pand gezien vanaf zuidwesten.

Afbeelding 2.3. Buitenzijde pand, gezien vanaf westen.

Afbeelding 2.4. Hoofdingang pand.

Afbeelding 2.5. Buitenzijde pand gezien vanaf noorden.

Afbeelding 2.6. Hertenkamp ten noorden van pand.

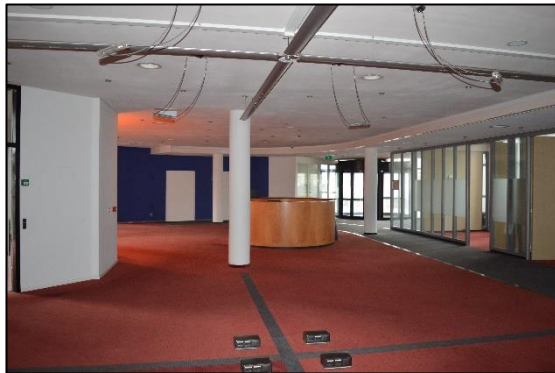
Afbeelding 2.7. Overzichtsfoto noordzijde van pand.

Afbeelding 2.8. Buitenzijde pand gezien vanaf zuiden.

Afbeelding 2.9. Overzichtsfoto zuidzijde van pand met elektriciteitshuisje

Afbeelding 2.10. Impressie begane grond.

Afbeelding 2.11. Impressie kantoorruimte

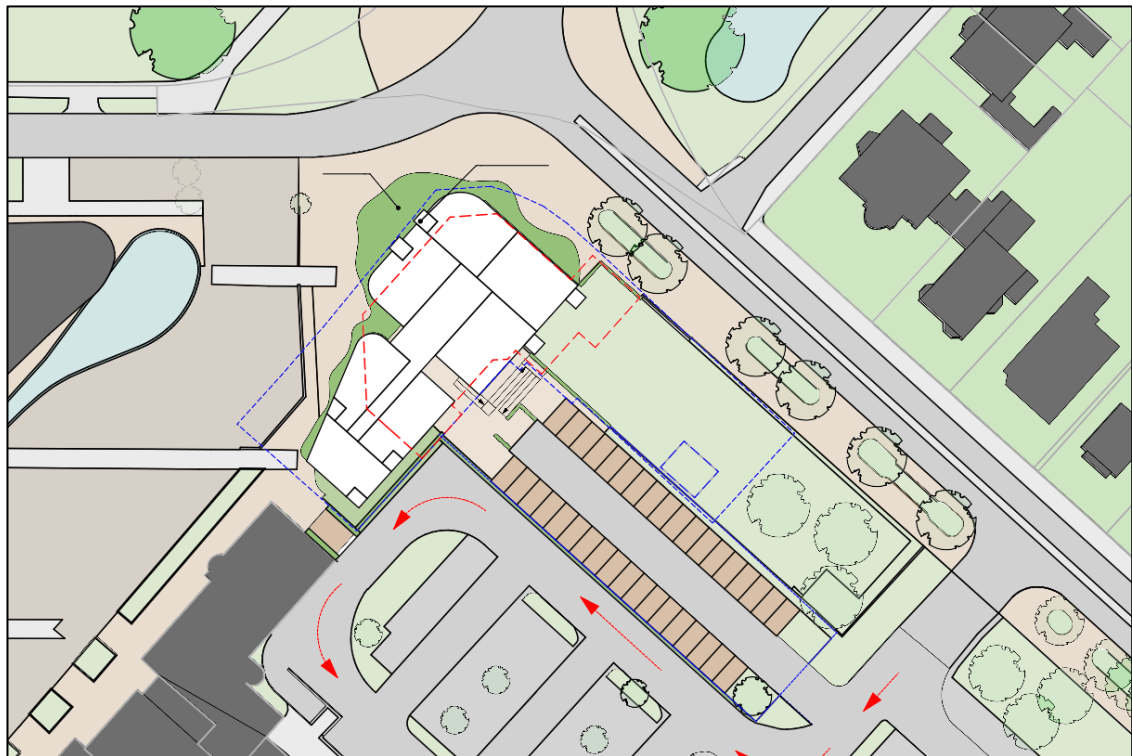

Afbeelding 2.12. Impressie zolder.

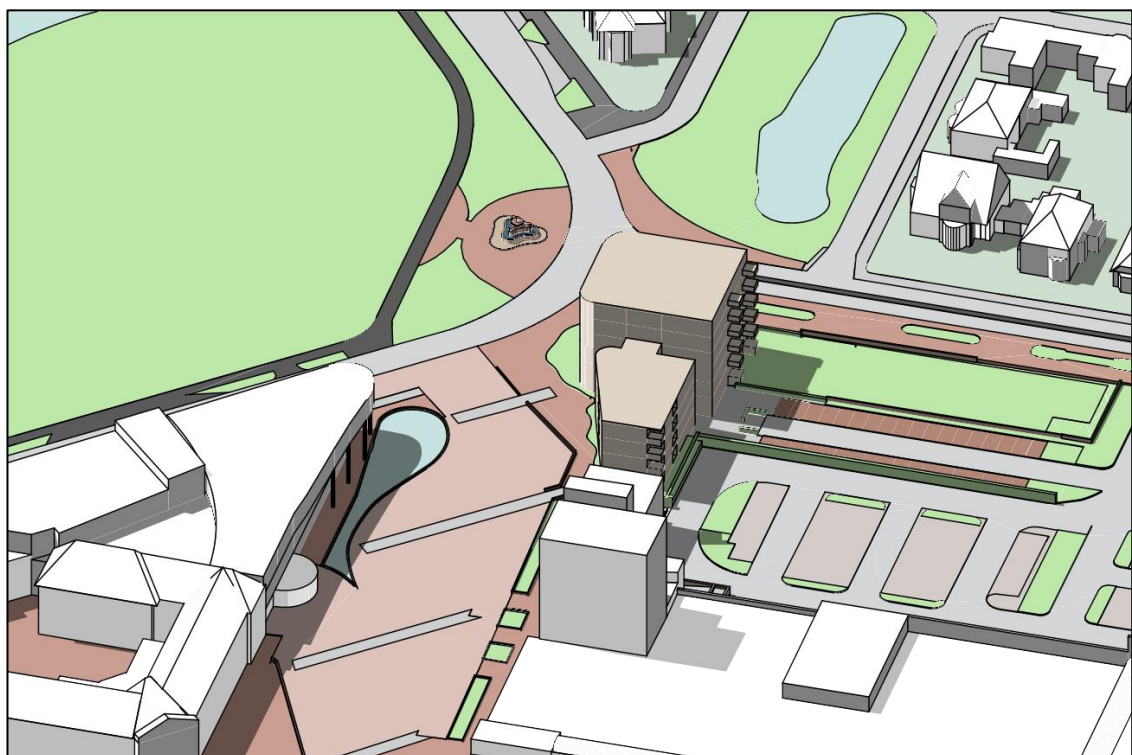
2.2 Ingreep

De opdrachtgever is voornemens om het bestaande pand te slopen en hiervoor in de plaats 36 nieuwe appartementen te realiseren. Het appartementencomplex zal vijf verdiepingen hoog worden, per verdieping worden zeven of vier appartementen gerealiseerd. Er wordt een plat dak gemaakt op de bovenste verdieping. Aan de achterzijde (zuidoostzijde) van dit appartementenblok zullen 36 parkeergelegenheden gerealiseerd worden voor de bewoners. Ook worden er in de kelder 36 bergingen gerealiseerd voor de bewoners (afbeelding 2.13 en 2.14).

Afbeelding 2.13. Tekening nieuwe situatie appartementencomplex (Bron: IM-Architecten).

Afbeelding 2.14. Tekeningen nieuw appartementencomplex 3D (Bron: IM-Architecten).

3 Resultaten veldbezoek en bureaustudie

Waargenomen soorten en verwachte soorten (op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreiding) worden samengenomen en hun gebruik van het plangebied wordt beschreven. Hierbij ligt de nadruk op beschermde soorten, maar er zullen ook algemene en lichter beschermde soorten betrokken worden indien waargenomen of van belang voor de ingreep.

3.1 Vogels

Alle broedgevallen van vogels zijn beschermd. Van 16 vogelsoorten zijn ook de nesten, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 1 tot en met 4 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

Daarnaast zijn van 34 vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd als hier een zwaarwegende ecologische reden voor is. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 5 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, brilduiker, draaihals, eidereend, ekster, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, kleine vliegenvanger, koolmees, kortsnavelboomkruiper, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, ruigpootuil, spreeuw, tapuit, torenvalk, zeearend, zwarte kraai, zwarte mees, zwarte roodstaart en zwarte specht. Indien sprake is van een ecologisch zwaarwegende reden voor één of meerdere van deze soorten, dan worden deze hieronder behandeld onder 'Jaarrond beschermd'. Zo niet, dan worden deze soorten net als overige broedvogels behandeld onder 'Algemene broedvogels'.

Jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek is gezocht naar jaarrond beschermde nesten in en binnen de verstoringszone van het plangebied. Het gebied ligt in een urbane omgeving langs een drukke doorgaande weg. Op basis van aanwezig habitat en afwezigheid van hoge bomen met holtes en boomnesten alsook palen en masten binnen de verstoringszone kunnen nesten van boomvalk, buizerd, havik, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, wespandief en zwarte wouw uitgesloten worden. Ook voor kerkuil en steenuil is geen geschikte broedlocatie vanwege de afwezigheid van holtes en openingen in het pand en de omliggende panden en woningen. Ook voor de grote gele kwikstaart is geen geschikt broedbiotoop aanwezig door het ontbreken van een stromende beek of rivier. Het platte dak van het kantoorpand is niet geschikt als nestlocatie voor huismus en gierzwaluw. Daarentegen kunnen de woningen ten oosten van het plangebied wel dienen als geschikte nestlocatie voor huismus en gierzwaluw, omdat deze daken bestaan uit dakpannen. Daarom kan de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten binnen de verstoringszone niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op jaarrond beschermde nesten van huismus en gierzwaluw staan beschreven in paragraaf 4.2.

Algemene broedvogels

Er is in en binnen de verstoringszone van het plangebied geschikt habitat aanwezig voor diverse soorten algemene broedvogels. Er is geen sprake van ecologisch zwaarwegende reden voor soorten die vallen in de categorie 5 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). In het struikgewas aan de noordzijde van het kantoorpand kunnen soorten als houtduif, merel en vink tot broeden komen. Op het platte dak van het kantoorpand kan een soort als scholekster tot broeden komen. Daarom kan de aanwezigheid van algemene broedvogels niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op algemene broedvogels staan beschreven in paragraaf 4.2.

3.2 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd (alle in Nederland voorkomende soorten staan vermeld in de Habitatrichtlijn). Vleermuizen kunnen een plangebied gebruiken als verblijfplaats, vaste vliegroute en/of foeragegebied.

Verblijfplaatsen kunnen uitgesplitst worden in vier categorieën, te weten kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven. Vleermuizen maken op verschillende manieren en in verschillende seizoenen gebruik van deze verblijfplaatsen. De eisen die vleermuizen stellen aan hun verblijfplaatsen zijn afhankelijk van de vleermuissoort en het gebruik van de verblijfplaats. Kraamverblijven worden in het voorjaar en de vroege zomer gebruikt door grote groepen drachtige vrouwtjes om hun jongen te baren en groot te brengen. Tegelijkertijd bevinden kleinere groepen mannetjes zich in de zomerverblijfplaatsen. Later in de zomer en in het najaar verplaatsen de mannetjes zich naar de paarverblijven, waaromheen ze een territorium bezetten en verdedigen tegen andere mannetjes. Binnen het territorium proberen de mannetjes langskomende vrouwtjes te lokken naar de paarverblijven, waar vervolgens de paring plaatsvindt. Het paarzeizoen eindigt in de herfst, waarna de vleermuizen de winterverblijven opzoeken om te overwinteren. Sommige soorten migreren hiervoor over behoorlijke afstanden.

Vleermuizen gebruiken vliegroutes voor dagelijkse verplaatsingen tussen verblijfplaats en foeragegebieden en in het geval van migrerende soorten, voor de jaarlijkse trek van en naar de winterverblijven. Meestal maken vleermuizen langdurig gebruik van vaste routes die ze onthouden. Daarbij worden lijnvormige elementen zoals bomenrijen, dijken en watergangen gebruikt als vliegrouteondersteuning. Het onderbreken of verwijderen van deze elementen bij een (potentiële) vliegroute kan een negatief effect hebben op de mogelijkheid van vleermuizen om hun doel te bereiken. Ten slotte kunnen vleermuizen een plangebied gebruiken als foeragegebied. De vleermuizen komen via vaste routes naar het foeragegebied om daar in de buurt van bomen en water te jagen op vliegende insecten. Net zoals vaste vliegroutes die veelvuldig gebruikt worden, maken vleermuizen ook gebruik van vaste foeragegebieden. Het ongeschikt maken van een foeragegebied door bijvoorbeeld het kappen of verlichten van bomen of het dempen van waterpartijen, kan tot gevolg hebben dat vleermuizen geen toegang meer hebben tot voldoende voedsel.

Verblijven

In en binnen de verstoringszone van het plangebied is gezocht naar potentiële verblijfsplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen, zoals de gewone dwergvleermuis en laatvlieger, die bebouwing kunnen gebruiken als kraam-, zomer-, paar- of winterverblijfplaats. Het platte dak en de buitenzijde van het kantoorpand zijn ongeschikt voor vleermuizen als verblijfplaats vanwege de afwezigheid van holtes en spleten. Daarentegen is het elektriciteitshuisje aan de achterzijde van het pand wel mogelijk geschikt als verblijfplaats door een spleet in de muur, waardoor de aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen binnen het plangebied niet kan worden uitgesloten. Ook de woningen binnen de verstoringszone van het plangebied kunnen geschikte verblijfplaatsen bieden voor gebouwbewonende vleermuizen, omdat deze scheuren en spleten in muren en in lijstwerk langs gevels bevatten waaronder ruimte is voor vleermuizen om een verblijfsplaats te hebben. Daarom kan de aanwezigheid van gebouwbewonende soorten binnen de verstoringszone van het plangebied ook niet kan worden uitgesloten. Er zijn geen geschikte holten in bomen in en rond het plangebied aangetroffen, waardoor de aanwezigheid van boombewonende vleermuissoorten wel kan worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op potentiële vleermuisverblijfplaatsen staan beschreven in paragraaf 4.2.

Vliegroutes

In en rond het plangebied zijn diverse lijnvormige elementen aanwezig, zoals de woningen en bomenrijen langs de doorgaande weg, die dienst kunnen doen als vliegrouteondersteuning voor vleermuizen. Vanwege voldoende alternatieve lijnvormige elementen in de directe omgeving worden deze lijnvormige elementen niet als essentieel beschouwd.

Foerageergebied

De omgeving van het plangebied is geschikt als foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen. Aangezien er in de omgeving van het plangebied genoeg minstens even geschikt foerageergebied aanwezig is, wordt het plangebied niet als essentieel foerageergebied beschouwd.

3.3 Overige zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde zoogdiersoorten. Het gaat hier om de bever, eekhoorn, otter en steenmarter. Naast de bekende beschermde soorten kunnen in de omgeving van het plangebied andere nog niet aangetroffen beschermde soorten aanwezig zijn. Echter worden deze op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in en rond het plangebied.

Bever

Bevers maken vooral gebruik van het overgangsgebied tussen land en water zoals moerassen, langs beken, rivieren en meren. De bever heeft een voorkeur voor rustige rivieren en meren omzoomd door broekbossen met bomen als wilg en es (Zoogdierverseniging, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van bevers. De waarnemingen zijn gedaan rond watergangen in het buitengebied van Veendam. Echter bestaat de omgeving van het plangebied grotendeels uit gebouwen en doorgaande wegen en zijn er geen geschikte watergangen aanwezig voor de bever, waardoor de aanwezigheid van bever in en rond het plangebied kan worden uitgesloten.

Eekhoorn

Eekhoorns komen voor in bosachtige biotopen. Ze leven in verschillende bostypen maar ook in tuinen, parken en houtwallen. Zolang er voldoende voedsel beschikbaar is komen ze ook voor in bebouwd gebied (Zoogdierverseniging, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de eekhoorn. De omgeving van het plangebied bestaat grotendeels uit woningen en drukke wegen. Ten noorden van het plangebied bevindt zich echter een hertenkamp met hoge bomen. De bomen in dit park zijn gecontroleerd op mogelijke eekhoornnesten, deze zijn niet aangetroffen. Ook wordt verwacht dat er niet voldoende voedsel beschikbaar is voor de eekhoorn door de afwezigheid van voedselbomen. De aanwezigheid van de eekhoorn in en rond het plangebied kan daarmee worden uitgesloten.

Otter

Otters leven in oeverzones die liggen in gebieden met voldoende dekking en rust (Zoogdierverseniging, z.d.). Er is één waarneming bekend van de otter rond het plangebied. Deze waarneming is gedaan bij de watergang het Wildervanckkanaal, nabij bedrijventerrein de Vrijheid. De omgeving van het plangebied bevat geen geschikte watergangen voor de otter, tevens is er teveel verstoring en te weinig dekking. Aanwezigheid van de otter in en rond het plangebied kan daarmee worden uitgesloten.

Steenmarter

De steenmarter is een typische cultuurvolger. Binnen het territorium heeft de soort soms wel tientallen rustplaatsen. Rustplaatsen kunnen zich op veel plaatsen bevinden, zowel in bebouwd gebied alsook in het buitengebied. Verblijfplaatsen of nesten bevinden zich bijvoorbeeld in holtes of in openingen tussen platen en stenen (Zoogdierverseniging, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van steenmarters rond het plangebied. Echter is er in en rond het plangebied teveel verstoring en zijn er geen holtes of openingen tussen platen en stenen in het pand waargenomen, waardoor aanwezigheid van steenmarter kan worden uitgesloten.

3.4 Dagvlinders

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van een beschermde vlindersoort. Het gaat hier om grote vos. Naast de bekende beschermde soort kunnen in de omgeving van het plangebied andere nog niet aangetroffen beschermde soorten aanwezig zijn. Echter worden deze op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in en rond het plangebied.

Grote vos

De grote vos leeft met name in vochtige open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande waardbomen. De vlinder overwintert in holle bomen of stapels hout. De eitjes worden door het vrouwtje afgezet op de bovenste takken van hoge, vrijstaande bomen. De waardplanten van deze soort zijn onder andere iep, zoete kers en enkele wilgensoorten (Vlinderstichting, z.d.). De grote vos is een soort die over grote afstanden kan zwerven en in toenemende mate in Nederland wordt gezien. Grotendeels gaat het daarbij om zwerfende dieren. Er zijn waarnemingen bekend van de grote vos. Er is rond het plangebied gezocht naar waardplanten als iep, zoete kers en wilgen, deze zijn niet aangetroffen. Ook is in en rond het plangebied geen sprake van bosrijk gebied. Aanwezigheid van essentieel leefgebied van de grote vos in en rond het plangebied kan daarmee worden uitgesloten.

3.5 Libellen

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde libellensoorten. Het gaat hier om groene glazenmaker en sierlijke witsnuitlibel. Naast de bekende beschermde soorten kunnen in de omgeving van het plangebied andere nog niet aangetroffen beschermde soorten aanwezig zijn. Echter worden deze op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in en rond het plangebied.

Groene glazenmaker

De groene glazenmaker plant zich voort in sloten, plassen en petgaten met een dichte mat krabbenscheerplanten. De imago's houden zich op in de buurt van de voortplantingswateren (Vlinderstichting, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de groene glazenmaker. Er is echter geen watergang aangetroffen rond het plangebied met krabbenscheer. Op basis van aanwezig habitat kan de aanwezigheid van groene glazenmaker in en rond het plangebied worden uitgesloten.

Sierlijke witsnuitlibel

De sierlijke witsnuitlibel plant zich voort in beschutte oevers van meren, veenplassen, vijvers en dode rivierarmen met een rijke onderwatervegetatie. De imago's houden zich op in de buurt van de voortplantingswateren (Vlinderstichting, z.d.). Er zijn waarnemingen bekend van de sierlijke witsnuitlibel. In en rond het plangebied zijn geen geschikte watergangen aanwezig voor de sierlijke witsnuitlibel. Aanwezigheid van de sierlijke witsnuitlibel kan daarmee worden uitgesloten.

3.6 Overige fauna

Overige beschermde diersoorten zoals amfibieën, reptielen, vissen, kreeftachtigen en weekdieren zijn niet bekend in de omgeving van het plangebied en worden ook niet verwacht op basis van aanwezig habitat en de bekende verspreidingsgegevens.

3.7 Vaatplanten

De in Nederland beschermde vaatplanten stellen specifieke eisen aan hun groeiplaats, of komen slechts beperkt voor in Nederland. De meeste soorten groeien op voedselarme bodems en zijn niet te verwachten op stikstofrijke of bemeste bodems zoals landbouwgronden en de meeste wegbermen. Andere beschermde soorten groeien slechts in een specifieke biogeografische regio in Nederland, zoals in het rivierengebied of in het heuvelland van Zuid Limburg. Gezien de aanwezige habitats binnen het plangebied in combinatie met de bekende huidige verspreiding van beschermde plantensoorten, kan worden uitgesloten dat deze soorten aanwezig zijn binnen het plangebied.

4 Effecten en gevolgen

4.1 Overzicht beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt de geplande ingreep getoetst aan de aanwezige of verwachte beschermde soorten (zie hoofdstuk 3) binnen het plangebied, en de te verwachten risico's voor deze soorten, bij uitvoer van de geplande werkzaamheden. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die de vaste verblijfplaatsen in stand houdt.

Voor soorten die niet genoemd worden vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of Wnb artikel 3.10 geldt de algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Zelfs bij negatieve effecten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Ditzelfde geldt voor soorten van Wnb artikel 3.10, waarvoor een Provinciale vrijstelling is uitgegeven. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht, maar ze worden hieronder, ondanks eventueel voorkomen en eventueel te verwachten negatieve effecten, niet meegenomen.

Tabel 4.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor het effect van de maatregel bepaald moet worden.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig
Jaarrond beschermde nesten	Huismus en gierzwaluw	3.1	Potentieel
Algemene broedvogels	Diverse soorten	3.1	Potentieel
Vleermuizen	Gebouwbewonende soorten	3.5	Potentieel

4.2 Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna

Jaarrond beschermde nesten

In de verstoringszone van het plangebied kunnen de woningen ten oosten dienen als geschikte nestlocatie voor huismus en gierzwaluw. Wanneer werkzaamheden in de buurt van in gebruik zijnde nesten worden uitgevoerd, heeft dit mogelijk een versturende werking op de broedende vogels. Echter zijn deze soorten dusdanig gewend aan een urbane en humane omgeving dat de bouwwerkzaamheden geen significant effect zullen hebben op het broedsucces. Daarom hoeven geen vervolgstappen in acht te worden genomen.

Algemene broedvogels

In het plangebied en binnen de verstoringszone hiervan kunnen meerdere algemene broedvogels tot broeden komen. Wanneer werkzaamheden in de buurt van in gebruik zijnde nesten worden uitgevoerd, heeft dit mogelijk een versturende werking op de broedende vogels. Ook kunnen bestaande nesten vernield worden wanneer het kantoorpand wordt gesloopt. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.1 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Vleermuizen

In en binnen de verstoringszone van het plangebied (het elektriciteitshuisje aan de achterzijde van het kantoorpand en de woningen ten oosten) kunnen verblijfplaatsen voorkomen van gebouwbewonende vleermuizen. Indien 's avonds of 's nachts wordt gewerkt gedurende de actieve periode voor vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober), kan er lichtverstoring door het gebruik van bouwverlichting optreden. Hierdoor kunnen mogelijk aanwezige vleermuizen gedesoriënteerd raken.

Ten gevolge daarvan kan het functioneren verminderen van de mogelijk aanwezige verblijfplaatsen. Het verstoren van vleermuizen is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.2 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

5 Mitigerende maatregelen

In dit hoofdstuk worden de vervolgmaatregelen beschreven voor de soorten waarvan in hoofdstuk 4 is bepaald dat deze mogelijk een effect bemerken van de geplande ingreep. Deze vervolgmaatregel kan bestaan uit het uitvoeren van nader onderzoek om de aanwezigheid te bevestigen of uit te sluiten. Maar de vervolgmaatregel kan ook aangeven dat er een aanvraag voor een ontheffing op de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming benodigd is. Er kan ook een lijst met mitigerende maatregelen staan aangegeven, waarbij de ingreep uitgevoerd kan worden zonder een ontheffing. Indien de ingreep zonder enig nader onderzoek, mitigatie of ontheffingsaanvraag uitgevoerd kan worden, wordt dat in dit hoofdstuk vermeld.

Tabel 5.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor een vervolgactie benodigd is.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig	Vervolgactie
Algemene broedvogels	Diverse soorten	3.1	Potentieel	Mitigatie
Vleermuizen	Gebouwbewonende soorten	3.5	Potentieel	Mitigatie

5.1 Algemene broedvogels; mitigatie

Alle inheemse broedvogels zijn tijdens het broeden wettelijk beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels in of binnen de verstoringszone van het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

Indien de werkzaamheden toch starten aan het begin van het broedseizoen, dan dienen broedgevallen binnen het plangebied van de werkzaamheden voorkomen te worden. Daarbij is het wenselijk om nieuwe nestmogelijkheden te creëren, of nestmogelijkheden elders te verbeteren, door het plaatsen van inheemse vegetatie. Het ongeschikt maken kan preventief gedaan worden door ruim voor het vogelbroedseizoen het gebied te ontdoen van geschikte nestgelegenheden. Dit kan op verschillende manieren.

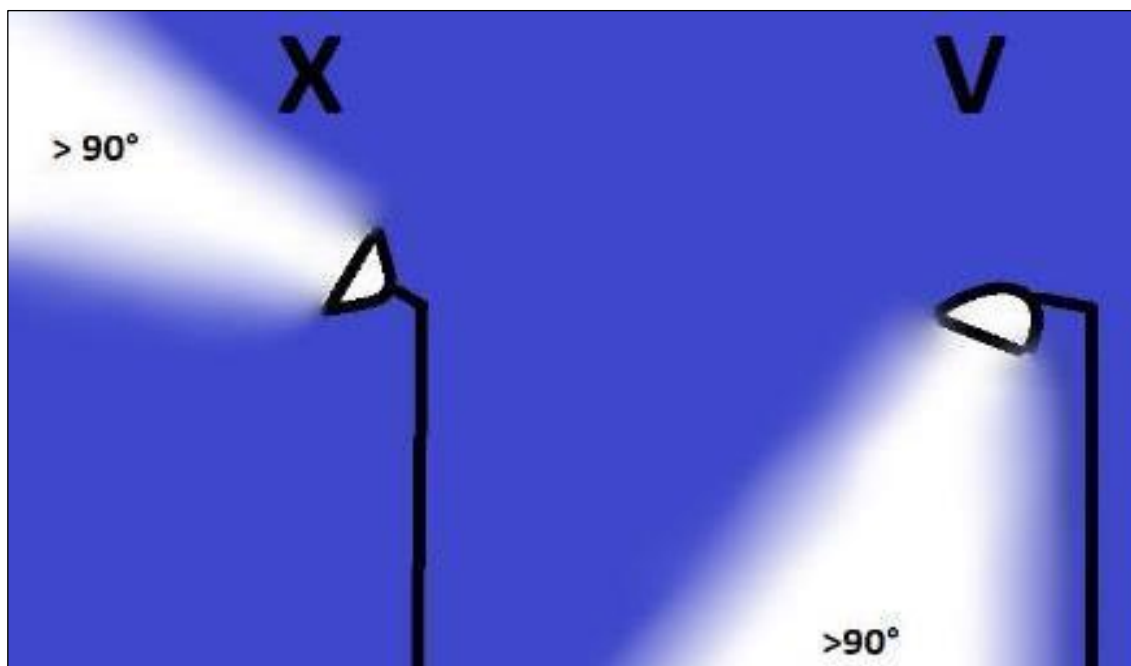
- Door, ruim voor het vogelbroedseizoen, bomen en struiken in het plangebied te verwijderen is er geen nestgelegenheid meer voor diverse soorten zangvogels.
- Door, ruim voor het vogelbroedseizoen, rode vlaggetjes op het dak van het kantoorpand te plaatsen, kan worden voorkomen dat soorten als scholekster daar komt te broeden.

Het functioneren van de preventieve maatregelen dient gecontroleerd te worden vanaf de plaatsing totdat de werkzaamheden zijn afgerond. Tevens mogen de genoemde maatregelen niet in strijd zijn met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming voor wat betreft andere beschermde soorten.

Indien de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen, dient het plan- en verstoringsgebied eerst door een ter zake kundige ecoloog gecontroleerd te worden op aanwezigheid van broedvogels. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plan- of verstoringsgebied, worden door de ter zake kundige ecoloog specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt (een deel van) het projectgebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot alle nesten, vanuit eigen beweging van de vogels, niet meer in gebruik zijn.

5.2 Vleermuizen; mitigatie

Om effecten van lichtuitstraling te voorkomen wordt geadviseerd om eventueel te gebruiken verlichting weg te draaien van de omliggende bebouwing, in dit geval het elektriciteitshuisje aan de achterzijde van het kantoorpand en de woningen ten oosten van het plangebied. Dit is zeker noodzakelijk in de schemer en nacht (van 1 uur voor zonsondergang tot 1 uur na zonopkomst) gedurende de actieve periode van vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober). Dit houdt in dat de verlichting naar beneden gericht dient te zijn op de werkzaamheden zodat er geen licht naar de omgeving kan uitstralen. In onderstaande figuur (figuur 5.1) is een dergelijke werkwijze schematisch weergegeven. De V in de tekening geeft weer hoe de lichtuitstraling naar de omgeving zoveel mogelijk kan worden beperkt. In de situatie met een X is er sprake van significante lichtuitstraling naar de omgeving waardoor een mogelijk effect op verblijven van vleermuizen niet is uit te sluiten. Bij voorkeur wordt er bij het plaatsen van een licht gekozen voor amberkleurige verlichting.

Figuur 5.1. Voorbeeld van toepassing bouwverlichting bij. X= verlichting veroorzaakt uitstraling naar omgeving, V= verlichting veroorzaakt geen uitstraling richting de omgeving.

6 Conclusie

In opdracht van Rho Adviseurs heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd aan Museumplein 34 te Veendam, in gemeente Veendam, provincie Groningen. De opdrachtgever is voornemens om het bestaande kantoorpand, wat momenteel leeg staat, te slopen en hiervoor 36 nieuwe appartementen op vijf verdiepingen te realiseren. De QuickScan is uitgevoerd om eventuele strijdigheden van de beoogde werkzaamheden en de toekomstige situatie met de Wet natuurbescherming (Wnb) op te sporen.

Uit de QuickScan is gebleken dat er mogelijk algemene broedvogels en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. Om overtredingen op de Wet natuurbescherming te voorkomen, dienen enkele mitigerende maatregelen te worden genomen. Het heeft de voorkeur om buiten het vogelbroedseizoen te werken. Indien toch gestart wordt met de werkzaamheden aan het begin van het vogelbroedseizoen, dan dient het plangebied ruim voor aanvang van het broedseizoen preventief ongeschikt gemaakt te worden door het verwijderen van bomen en struiken aan de noordzijde van het kantoorpand en door het plaatsen van rode vlaggetjes op het platte dak van het kantoorpand zodat kan worden voorkomen dat soorten als scholekster daar komt te broeden. Daarbij is het wenselijk om nieuwe nestmogelijkheden te creëren, of nestmogelijkheden elders te verbeteren door het plaatsen van inheemse vegetatie. Tevens mogen de genoemde maatregelen niet in strijd zijn met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming voor wat betreft andere beschermde soorten. Indien gestart wordt te midden van het vogelbroedseizoen, dient er eerst een controle plaats te vinden door een ter zake kundige ecooloog.

Voor gebouwbewonende vleermuizen die mogelijk een verblijfplaats hebben binnen de verstoringszone het plangebied (in dit geval de woningen ten oosten van het plangebied en elektriciteitshuisje), dient verstoring door bouwverlichting te worden voorkomen door eventueel te gebruiken verlichting weg te draaien van de omliggende bebouwing en bij voorkeur wordt bij het plaatsen van een licht gekozen voor amberkleurige verlichting.

Gorredijk, december 2021
JM ecologie b.v.

Geraadpleegde bronnen

- Nationale Database Flora- en Fauna (NDFD), geraadpleegd op 30 november 2021.
- BIJ12, 2017. Kennisdocumenten.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2021. Vleermuisprotocol 2021.
- Zoogdiervereniging (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten>
- Vlinderstichting (z.d.) Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders>
- Vlinderstichting (z.d.) Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.vlinderstichting.nl/libellen>